

Egyenlőtlen fejlődés és a munka világa Magyarországon

Zárójelentés

(NKFIH PD_16 kiírás, projektazonosító: 120798)

Czirfusz Márton

(Közgazdaság- és Regionális Tudományi Kutatóközpont, czirfusz.marton@krtk.hu)

A kutatás célkitűzése

A kutatás az egyenlőtlen fejlődés, a válságfolyamatok és az állami beavatkozások hatását vizsgálta a munka világára, válságciklusok idején Magyarországon, hosszú időtávú történeti kutatás és szakirodalmi feltárás segítségével. A kutatásban abból indultam ki, hogy az egyenlőtlen fejlődés a munka világához kapcsolódóan állandó jellemzője a világgazdaság történeti fejlődésének. Ezen a világgazdasági egységen belül Magyarországot olyan félperifériás gazdaságnak határoztam meg, ahol a formális-informális munka egyidejű jelenléte, válság idején pedig a kettő viszonyába való állami beavatkozás tipikus, visszatérő jellemző, s a válsághatások mellett az azokra reagáló állami beavatkozások határozzák meg azokat a feltételeket, amelyek mentén a területi egyenlőtlenségek újratermelődnek.

Elméleti és empirikus eredmények

Elméleti eredmények

A kutatás fontos elméleti állítása, hogy a munka fogalmának kiterjesztett értelmezésére van szükség a területi kutatásokban, amely túlmutat a formális bér munka területi egyenlőtlenségeinek vizsgálatán. A kritikai társadalomelméletek elmúlt évtizedekbeli eredményeinek területi szempontú és a magyarországi kontextusra való alkalmazásával általánosságban rámutattam arra, hogy a munka különböző formái milyen módon járulnak hozzá az egyenlőtlen térbeli fejlődéshez.

A kutatás fontos eredménye, hogy az angolszász munkaföldrajzi kutatások két meghatározó szerzőjének, Andrew Herodnak és Don Mitchellnek két sokat hivatkozott cikke magyarul is megjelent az *Eszmélet* 119. lapszámában (a fordításban az ELTE Eötvös József Collegium szakkollégistái működtek közre – lásd még lejjebb az oktatási tevékenység részletezésénél). Ez az általam szerkesztett blokk a cikkfordítások mellett egy általam írt bevezetőt tartalmaz. Utóbbi írás amellett érvel, hogy a magyarországi, rendszerváltás utáni folyamatokat a munka világában a területi kutatások nem vizsgálták kellőképpen, és ennek pótlásához a külföldi munkaföldrajzi kutatások az elmúlt bő két évtizedből jó elméleti kiindulópontot adhatnak.

A kifejezetten elméleti megközelítésű publikációk közül kiemelkedik a *Replika* folyóirat 115–116. számában 2020-ban megjelent cikkem, amely az informális Böröcz József-féle felfogásának a magyarországi területi kutatásokban való használhatósága mellett érvel. Ezen belül szorgalmaztam, hogy az informális munkát tegyék részévé a rendszerváltás utáni hazai földrajzi viszonyok elemzésének (illetve rámutattam arra, hogy a területi kutatásokban ez a téma korábban miért volt alárendelt szerepben).

A téma szakirodalmi feltárásának részeként recenziót írtam Martha Lampland 2016-ban megjelent *The value of labor: The science of commodification in Hungary, 1920–1956* című kötetéről, amely a *Hungarian Geographical Bulletin*-ben jelent meg 2017-ben.

Szintén fontos elméleti eredménye a kutatásnak a „munka térbeli kiigazítása” középszintű elméletének továbbgondolása a magyarországi kortárs és történeti területi kutatások szempontjából. A kritikai földrajzi politikai gazdaságtani elmélet szerint a térbeli kiigazítás (mint a kapitalizmusban a válságok látszólagos megoldásának eszköze a tőke részéről) a munka szempontjából is értelmezhető: a munkásság társadalmi küzdelmei révén biztosítja saját újratermelésének társadalmi és térbeli körülményeit. Ezek a térbeli kiigazítási folyamatok elméletileg kapcsolódnak azokhoz a hazai kritikai földrajzi kutatásokhoz is, amelyek a tértermelés és az egyenlőtlen térbeli fejlődés folyamatait elemzik. A projekt keretében empirikusan a munka térbeli kiigazításával, így áttételesen az egyenlőtlen térbeli fejlődéssel különböző válságidőszakokban foglalkoztam.

A munka világának területi egyenlőtlenségei nem csupán Magyarországon jelentenek kutatási témát, hanem a kelet-európai térségben általánosságban is. A projekt során a szakirodalom feldolgozásával beazonosítottam a rendszerváltás és a kelet-európai térség egy részének EU-csatlakozása után a főbb területi kutatási témákat (a munka rugalmasítása, az alacsony hozzáadott értékű szegmensekbe való beágyazódás a globális értékláncokba, proletarizáció és az ezzel összefüggő térbeli periferizálódás, Nyugat- és a Kelet-Európa közötti munkamigráció és ennek ágazati-területi jellemzői). A szakirodalmi áttekintés szerint a munka világának területi szempontú kelet-európai vizsgálatában erősíteni szükséges a dél-európai folyamatokkal való összehasonlító vizsgálatokat, valamint a társtudományokkal (pl. munkaszociológia, globális munkástörténet-írás) való párbeszédet. A kelet-európai kutatástörténeti előzmények és a jövőbeli perspektívák könyvfejezetben való publikálása előkészületben van, az Andrew Herod (University of Georgia) szerkesztésében az Edward Elgar Kiadó által megjelentetendő Handbook of Labor Geography kötetben (a fejezet megírására szerződéssel rendelkezem, a publikáció leadása az NKFIH-pályázat futamidején túl valósul meg).

Az 1930-as évek válságának empirikus vizsgálata

Az 1930-as évek válsága Magyarországon egyrészt térben egyenlőtlen módon jelentkezett, másrészt az állami válaszpénzesedések is térben egyenlőtlenül valósultak meg. Az erre az időszakra vonatkozó empirikus vizsgálat két forráscsoporton alapulva tárta fel ezeket a térbeli egyenlőtlenségeket, az állam tértermelésének kritikai társadalomelméleti keretébe illesztve. Ezen érvelés szerint az állam szerepe alapvetően az, hogy a tőkefelhalmozás gazdasági és társadalmi feltételeit biztosítsa saját működésén és politikáin keresztül; így az állam tereket és földrajzi léptékeket termel.

A kvantitatív elemzés feldolgozta a központi költségvetés zárszámadásaiból a munkanélküliség enyhítését célzó közberuházások területi eloszlását. A területi adatbázis felépítése mellett az 1930-as év közigazgatási beosztásának megfelelő, megyéket és törvényhatóságokat tartalmazó GIS-alaptérképet készítettem. Az adatelemzés rámutatott arra, hogy az 1930-as évek közvetlen munkahelyteremtő programjai inkább a városi terekre összpontosítottak, köszönhetően nem utolsósorban a városi polgármesterek ez irányú nyomásgyakorlásának és a városi proletariátus szerveződésétől való félelemnek. A központi állam szoros pénzügyi kontrollt gyakorolt a megyei és települési szint felett: a nemzetállam egyedi elbírálás alapján, a központi költségvetésből finanszírozott különböző beruházásokat vagy munkahelyeket teremtő programokat. Az eredményeket a 2011 utáni közfoglalkoztatási programmal összehasonlítva a Tér és Társadalom folyóiratban megjelent cikkben mutattam be.

A kvalitatív elemzés a Közmunka folyóirat 1929 és 1938 közötti lapszámainak tartalomelemzését foglalta magába. A Közmunka a Magánmérnökök Országos Szövetségének hivatalos lapja volt, melyen keresztül a társadalom mérnökéltjének (mint Gramsci-féle organikus értelmiségnek) az álláspontját és problémáit a munkanélküliség enyhítéséről jól lehetett követni. Az elemzés empirikusan a folyóirat cikkein keresztül mutatta be a tértermeléshez kapcsolódó diskurzusokat. A mérnökök az 1930-as évek válságában az állami közberuházások indítása mellett érveltek, amelyekkel álláspontjuk szerint az ország elmaradottsága csökkenthető, amelyek ágazati és területi kisugárzó

hatással bírhatnak és amelyek így áttételesen a tőkefelhalmozás helyreállítását szolgálhatják. A mérnökök a feltétel nélküli munkanélküli segély helyett a munkavégzésen keresztüli juttatásokat szorgalmazták, és rámutattak a város-vidék feszültségekre/különbségekre is. Álláspontjuk szerint a központi államnak a közberuházások finanszírozására akár külföldi hiteleket is fel kell vennie.

Összességében az empirikus elemzés rámutatott arra, hogy a két világháború közötti időszakban a térről szóló politikai diskurzusok alakításában nemcsak a tudósok (pl. geográfusok) voltak aktívak, hanem más értelmiségi csoportok is. A kutatás e részének eredményeit egy nemzetközi konferencián mutattam be német nyelven.

Az 1970-es évek válságának empirikus vizsgálata

A kutatás fontos tudományos eredménye, hogy magyar empirián alkalmazva összekapcsolta a munka világot mint témát, az egyenlőtlen fejlődés elméletét és a „hosszú lejtmenet” Robert Brenner nevéhez köthető politikai gazdaságtani elméletét. Az Ivanics Zsófiával, Kovai Cecíliával és Meszmann T. Tiborral írt, a Fordulat 26. lapszámában 2019-ben megjelent cikkünk azt mutatja be, hogy a magyarországi munkásság jelenlegi helyzetét globális összefüggésben, az 1970-es évek válságával kezdődő ún. hosszú lejtmenet történeti keretében érdemes vizsgálni. Érvelésünk és empirikus vizsgálatunk szerint a világgazdaság lejtmeneti időszakában a félperiférián a válságtünetek és az állam által alkalmazott válságkezelő eszközök a munka világának vonatkozásában is különböznek a centrumországokétól.

A tőke, a munka és az állam viszonyát (az állam szerepét a társadalmi újratermelés irányításában, valamint a munkásság ágenciáját a területi folyamatok alakításában) empirikusan elemeztem az 1970-es években. A fő eredmény a „munka térbeli kiigazítása” mint elmélet kiterjesztése az államszocialista magyarországi közegre. E kiterjesztés során amellelt érveltem, hogy az eredeti, a nyugati kapitalista társadalmakra kidolgozott elmélethez képest a magyarországi államszocialista viszonyok közepette hangsúlyozni szükséges azokat a különböző módokat, amelyek segítségével a munkásság saját társadalmi újratermelését biztosítja (ezek közül az eredeti elmélet leginkább a bér munka körüli küzdelmeket és ezek területi egyenlőtlenségét vizsgálta, ezeket egészítettem ki a második gazdaságra és a lakhatáson keresztül a hosszú távú társadalmi újratermelésre vonatkozó szempontokkal). A területi statisztikai bizonyítékokat is felmutató, új elméleti állításokat megfogalmazó publikáció egy D1-es besorolású angol nyelvű folyóiratban van jelenleg második bírálati fordulóban.

Az 1970-es évek válságát területi adatbázis építésével empirikusan is elemeztem (a cikk a Területi Statisztika folyóiratban jelent meg). A munka fogalmának kiterjesztett értelmezésével, a társadalmi újratermelés egészét átfogva, települési szintű adatokat dolgoztam fel, a területi statisztikai fősodorban sűrűn használt főkomponens-elemzés segítségével. A négy főkomponenses modellben elváltak egymástól az ipari bér munkára, a második gazdaságra, valamint két főkomponensben a hosszú távú (generációs) újratermelésre vonatkozó indikátorok. A faktorpontértékek eltérő területi mintázatai az egyes főkomponensek esetében eltérő térbeli szerveződésre utalnak. A kutatás megerősítette a korábbi területi vizsgálatok számos megállapítását a hetvenes évek magyarországi válságáról. A hosszú távú újratermelés feltételrendszerében az elemzés egymással ellentétes trendeket mutatott ki: egyaránt magas faktorpontértékekkel rendelkeztek „kedvező” helyzetű és „hátrányos helyzetű” települések és térségek, ami a társadalmi reprodukció elméletének pontosítását indokolja az államszocialista magyarországi viszonyokra vonatkozóan.

Az 1930-as évek válságának vizsgálatához hasonlóan az 1970-es évek válságának munka világot érintő folyamatait sajtóelemzéssel egészítettem ki. A sajtóelemzési munkában egy hétig az ELTE Földrajz BSc szakos hallgatója segített szakmai gyakorlata keretében, 2019-ben. Az ország területi munkamegosztásában két eltérő helyzetű megye, Békés és Nógrád megyei napilapjainak (Békés

Megyei Népujság, Nógrád) 1980. évi lapszámaiból mintát véve (4 évszak 1-1 hónapjának 1-1 heti cikkei) gyűjtöttem össze az összes olyan cikket, amely a munka fogalmát érintette. A cikkekből feltárhatók a munkához kapcsolódó társadalmi diskurzusok, a munka világának eltérő reprezentációi. A projekt futamidején belül a kb. 280 cikket tartalmazó adatbázis készült el, illetve kialakítottam a kódoláshoz az elemzési szempontokat és a kezdeti kódlistát (a cikk által feldolgozott földrajzi tér, ágazat, település; munkatípusok – pl. bér munka, társadalmi munka, női munka –; munkavégzéshez való érték- és fogalomtársítások – pl. termelékenységek, hatékonyság, rugalmasság, exportra termelés –; a munka terei/léptékei – pl. üzem, háztartás, világgazdaság –; más témákkal – pl. terv, életszínvonal, cserearányromlás, jövedelem, fogyasztás, hitelezés, család – való kapcsolatok). Az elemzés véglegesítését, valamint az eredmények publikálásra való előkészítését a következő hónapokban tervezem.

A 2008-as válság és hatásainak empirikus vizsgálata

A 2008-as válság, valamint a 2010-es magyarországi kormányváltás erőteljesen átalakította nemcsak a munka világának térbeli egyenlőtlenségeit, hanem az arra adott (szak)politikai válaszokat is. Ezeket a területi folyamatokat és szakpolitikákat áttekintő módon foglaltam össze a Területi kihívások és területi politikák Magyarországon, 2010–2020 című, általam szerkesztett kötet egyik fejezetében. A cikk szerint a válságot követő gazdasági fellendülés hol munkaerőhiányt, hol pedig a munkaképes korúak elvándorlását hozta magával Magyarországon belül. Ezeket a területi folyamatokat a kormány területileg vak szakpolitikákkal, valamint a közfoglalkoztatási programmal irányította (utóbbi a „nem létező” munkahelyeket helyettesíti a hátrányos helyzetű vidéki térségekben).

A közfoglalkoztatást mint szakpolitikai eszközt és annak területi egyenlőtlenségeit vizsgáló korábbi kutatásaimat új empirikus eredményekkel egészítettem ki, részben a KSH Munkaerő-felmérésének területi (megyei) bontású és településtípusonkénti adatai alapján (az adatokhoz a KRTK Adatbankjában fértem hozzá). Az empirikus eredmények megjelentek az előbb említett könyvfejezetben, a Kortárs térelméletek kelet-közép-európai kontextusban c. kötetbe írt könyvfejezetben, valamint a Tér és Társadalom folyóiratban. (Utóbbi az 1930-as és a 2008-as válság állami munkahelyteremtő programjait hasonlítja össze abból a szempontból, hogy hogyan termelték újra a térbeli egyenlőtlenségeket.) Résztvevő-megfigyelést és adatfelvételezést végeztem az Országos Közfoglalkoztatási Kiállításon 2017-ben és 2018-ban Budapesten, amelynek eredményeit a projekt honlapján egy blogposztban foglaltam össze.

Az állam térbeli kiigazító szerepét a munka világában nemcsak a közfoglalkoztatáson keresztül elemezhetjük, hanem átfogó módon mindazokon a területeken, amelyek kapcsolatban vannak a társadalmi újratermeléssel (pl. foglalkoztatáspolitikák, gazdaságpolitika, szociálpolitika). Egy ilyen elemzésre tettek kísérletet azok az elemzések, amelyek az állam újraiparosító (ezen keresztül területileg munkahelyteremtő támogatásokat allokáló), közvetlenül munkahelyeket teremtő (közfoglalkoztatási program), illetve a társadalmi újratermelés feltételeit a lakhatáson és a családpolitikán keresztül irányító (pl. lakáshitelek, finanszírozás, a családi otthonteremtési kedvezmény településenként különböző szabályai és feltételei) szerepkörét együttesen vizsgálták. Ezeket az elemzéseket (részben társszerzőkkel együtt) Kölnben, Kielben és Budapesten mutattuk be nemzetközi konferenciákon. A publikálást ebben a résztémában a projekt futamidején túl tervezem.

Berki Mártonnal (ELTE) és Jankó Ferencsel (ELTE / Soproni Egyetem) területi szemléletben foglalkoztunk a munkaerő-közvetítés, valamint a belföldi és külföldi vendégmunkások szerepével a Covid-19 válság előtti munkaerőhiányos környezetben. Az elemzés a munka elállatásának/elállatásításának elméletéhez kapcsolódik, és a soproni, határ menti munkamigrációban vizsgálja a dehumanizálódási folyamatokat és diskurzusokat, elsősorban interjúkon alapuló empiria alapján. A kutatásból készült cikk egy angol nyelvű, D1-es besorolású folyóiratban van jelenleg bírálattal alatt.

A Covid-19 mint új válsághelyzet empirikus vizsgálata

A Covid-19 járvány gazdasági hatásai a foglalkoztatási viszonyokat sem hagyták érintetlenül, és egy következő válságot vetítenek előre a munka világában. A projekt futamideje alatt követtem a magyar állam foglalkoztatáspolitikai lépéseit (erről a Népszava számára interjút adtam – lásd lejjebb), illetve a hivatalos adatbázisokban megjelenő területi adatokat gyűjtöttem össze (munkanélküliség, közfoglalkoztatási létszámok). A Covid-19 foglalkoztatási hatásairól a projekt lezárulta után tervezek publikációt készíteni a Területi Statisztika járványhatásokat feldolgozó lapszámába.

Szintén a további empirikus munkát alapozza meg az Osztrák–Magyar Akció Alapítványnál 2021-re elnyert – az NKFIH projekt futamideje során benyújtott – pályázatomban, amelynek során egy hónapot tervezek a Salzburgi Egyetemen, Stefanie Hürtgen kutatócsoportjában tölteni. Az ösztöndíjas időszakban a Salzburg tartományban különböző ágazatban dolgozó magyar munkavállalók helyzetét vizsgálom majd empirikusan, elsősorban a Covid-19 válság hatására összpontosítva, szakértői interjúk, területi statisztikai adatok és sajtóelemzés alapján.

Disszemináció és tudástranszfer

Publikációk

A kutatás során keletkezett publikációkat az MTMT adatbázisában rögzítettem, valamint az NKFI-EPR rendszerben is feltüntettem. A publikációk open access változatai elérhetők a KRTK Regionális Kutatások Intézete ELEKTRA repozitóriumában (<http://www.regscience.hu:8080/xmlui/>), illetve az MTMT-n keresztül az ott feltüntetett linkekre kattintva.

A projekt munkatervében három hazai és két nemzetközi publikáció benyújtását vállaltam. A kutatás keretében 10 magyar nyelvű (ebből 2 szakfordítás), 3 angol nyelvű és 1 magyar-angol nyelvű publikáció jelent meg. Ezekon kívül két kézirat elbírálás alatt van, angol nyelvű, D1-es besorolású folyóiratban.

Konferencia-előadások

A projekt munkatervében három magyar és két nemzetközi konferencián tartott előadást vállaltam. Összesen három magyar és hét nemzetközi konferencián adtam elő, ezzel felülteljesítve a vállalásokat. A megtartott előadások a következők:

Czírpusz Márton: *Spatiality and the Central and Eastern European workfare state*. Regional Studies Association Central and Eastern Europe Conference 2017. Regional Polarisation and Unequal Development in CEE: Challenges for Innovative Place-based Policies. Babeş-Bolyai University, Kolozsvár, 2017. szeptember 10–13.

Czírpusz Márton: *Uneven development and the Hungarian workfare state*. Coping with Uneven Development in Europe. RegPol2 Final Conference. Leibniz-Institut für Länderkunde, Lipcse, 2017. szeptember 27–29.

Czírpusz Márton: *Conceptualising labour's spatial fix: Socialist Hungary in 1980*. Workers beyond Socialist Glorification and Post-Socialist Disavowal: New Perspectives on Eastern European Labour History. Universität Wien, Bécs, 2018. május 24–27.

Czírpusz Márton, Gagyí Ágnes, Gerőcs Tamás, Jelinek Csaba, Meszmann T. Tibor, Pósfai Zsuzsanna: *Labour, financialisation of housing and the rescaling state in Hungarian second-tier cities*.

Fifth Global Conference on Economic Geography. Universität zu Köln, Köln, 2018. július 24–28.

Czirfusz Márton: *Kritikai földrajz (A munka földrajzai)*. Eszmélet 119. lapszámbevezető. Auróra, Budapest, 2018. november 15.

Czirfusz Márton, Gagy Ágnes, Gerőcs Tamás, Jelinek Csaba, Meszmann T. Tibor, Pósfai Zsuzsanna: *Reindustrialization, financialization and role of state in Hungarian uneven development*. 4th The Role of State in Varieties of Capitalism (SVOC). Institute of World Economics, Centre for Economic and Regional Studies, Hungarian Academy of Sciences; Center for European Neighborhood Studies, Central European University, Budapest, 2018. november 29–30.

Czirfusz Márton: „*Wir brauchen öffentlicher Bau. Aus ungarischem Baustoff, mit ungarischen Ingenieuren, Arbeitern und Kapital.*“ – *Privatingenieure während der Wirtschaftskrise in Ungarn*. Neue Kulturgeographie XVI. Katholische Universität Eichstätt-Ingolstadt, Eichstätt, 2019. január 31. – február 2.

Czirfusz Márton: *Spatial fix der Arbeit im gegenwärtigen ungarischen Akkumulationsregime*. Deutscher Kongress für Geographie. Umbrüche und Aufbrüche – Geographie(n) der Zukunft. Christian-Albrechts-Universität zu Kiel, Kiel, 2019. szeptember 25–30.

Czirfusz Márton: *A tértermelő állam a magyarországi közfoglalkoztatásban*. A munka a XXI. században. A Magyar Szociológiai Társaság vándorgyűlése. Kodolányi János Egyetem, Budapest, 2019. október 24–26.

Czirfusz Márton: *A munka térbeli kiigazítása és az 1970-es évek válsága az államszocialista Magyarországon*. Munkás(k)uta(táso)k a tervgazdálkodástól a vadkapitalizmusig. Társadalomtudományi Kutatóközpont 20. Század Hangja Archívum és Kutatóműhely, Vera és Donald Blinken Nyílt Társadalom Archívum, online, 2020. december 3–4.

Oktatás

A munka földrajzai címmel 2018 tavaszi félévben az ELTE Eötvös József Collegiumban tartottam szakkollégiumi szemináriumot. A féléves kurzus során áttekintettük a nyugati munkaföldrajzi szakirodalom legfontosabb elméleteit, illetve a magyarországi rendszerváltás után a munka világának legfontosabb társadalmi-térbeli egyenlőtlenségeit. A kurzus hallgatóival a munka földrajzi vizsgálatának két klasszikusától, Andrew Herodtól és Don Mitchelltől fordítottunk magyarra egy-egy szakcikket, amelyek önálló blokkban jelentek meg az Eszmélet folyóirat 119. lapszámában.

A kutatás eredményeit német nyelven disszemináltam a középiskolás korosztály számára a Deutsche SchülerAkademie-n 2019-ben. (A Deutsche SchülerAkademie három évtizede létező iskolarendszeren kívüli oktatási forma, amely tehetséges 11–12. osztályos diákok számára nyári táborok keretében kínál szakmai és szociális továbbfejlesztési lehetőséget.) Az Arbeitswelten des Kapitalismus (A munka világa a kapitalizmusban) kéthetes, ötven tanórás kurzust Katona Noémivel (Társadalomtudományi Kutatóközpont / Friedrich-Ebert-Stiftung Büro Budapest) közösen tartottuk. A kooperatív tanulási módszereket használó kurzus során a politikai gazdaságtan munkaérték-elméletére építettünk, amelynek munkafogalmát kibővítettük a hetvenes évek kritikai elméletével (amely a társadalmi újratermelést szolgáló reprodukív munkát is munkaként tételezi), emellett foglalkoztunk a globális munkamegosztás kialakulásával, az állam és az érzelmi munka szerepével a kapitalizmus újratermelésében. A diákok a kurzus második felében projekt munkát végeztek a feldolgozott témákhoz kapcsolódóan.

Szakmai hálózatépítés és -fenntartás

Az eredmények disszeminációjára a konferencia-részvételeken túl kezdeményező módon is hangsúlyt helyeztem. A 2008 utáni közfoglalkozásról Kovai Cecíliával (KRTK) és Csoba Judittal (Debreceni Egyetem) a Magyar Szociológiai Társaság 2019. évi vándorgyűlésére szerveztünk szekciót, amelyben öt előadó öt különböző szempontból vizsgálta a közfoglalkoztatás helyzetét.

2020 februárjában részt vettem a munka világának területi szemléletű kutatásával a német nyelvterületen / német nyelven foglalkozó munkacsoport (Arbeitskreis Labour Geography) megalakításában. A munkacsoport a Német Földrajzi Társaság (Deutsche Gesellschaft für Geographie) részeként működik. Mivel a magyar gazdaság a globális munkamegosztásban szorosan kapcsolódik a német gazdasághoz, ezért a munka világának a két ország közötti gazdasági viszonyok relációs szemléletű vizsgálatában különleges jelentősége van – ennek elemzésére is lehetőséget ad a munkacsoportban való részvételem.

A kutatás eredményeinek közpolitikai hasznosíthatóságát szolgálta a tagságom a Belügyi Tudományos Tanács Közfoglalkoztatási Munkacsoportjában. A 2015-től működő munkacsoport platformot biztosít a Belügyminisztérium, valamint a közfoglalkoztatással foglalkozó kutatók és szakmai szereplők közötti párbeszédre.

Webes nyilvánosság

A <https://munkafoldrajz.wordpress.com/> oldalon létrehoztam a kutatást bemutató honlapot, amelyre a projekt futamideje során folyamatosan töltöttem fel tartalmakat.

Sajtómegjelenés

A Covid-19 járvány első hullámának hatását a magyarországi foglalkoztatási folyamatokra, valamint az állam válaszlépéseit a Népszavában megjelent, velem készített interjú mutatta be (https://nepszava.hu/3090830_honnan-veszunk-el-es-hova-adunk--ez-kokemeny-osztalypolitika).

Budapest, 2020. december 30.